

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega odstavka 116. člena in četrtega odstavka 132. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15, v nadaljevanju EZ-1) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (v nadaljevanju akt). Agencija je zaradi potrebe po spremembi posameznih členov akta pripravila osnutek Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje.

Obrazložitev sprememb v 2. členu v povezavi s 96. in 119. členom akta

V Direktivi Evropskega parlamenta in sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (Directive 2014/94/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 on the deployment of alternative fuels infrastructure) sta v četrti in peti točki 2. člena opredeljeni običajno polnilno mesto in polnilno mesto visoke moči. Slednje bi lahko ob pomanjkanju definicije enačili z »hitro polnilnico« iz 119. člena, kar je nevarno, saj bi se med hitre polnilnice uvrstile tudi v Sloveniji prevladujoče standardne polnilnice, ki imajo moč večjo od 22 kW (trifazno napajanje s tokom 32 A pomeni moč, večjo od 22 kW). Zato uvajamo minimalistično definicijo hitre polnilnice, s katero zagotovimo, da se med hitre polnilnice dejansko uvrstijo le take (na avtocestah in drugih cestah), ki imajo moč posameznega polnilnega mesta večje od 43 kW. Pomen odjemne skupine s tem spremenimo v smislu, da velja izključno za polnjenje električnih vozil in ne za kombinirano rabo energije. Posledično se v 96. členu za »hitre polnilnice« doda nova razvrstitev v odjemno skupino, v 2. členu akta pa dodamo definicijo »hitre polnilnice«.

Obrazložitev novega 50.a člena v povezavi s 55., 58., 59., 62. in 63. členom akta

S predlogom novega 50.a člena akta se agenciji daje možnost za izvzetje posameznega leta »t« regulativnega obdobja iz reguliranja s kakovostjo oskrbe. To možnost bi lahko agencija uporabila samo v posamičnih izjemnih primerih, ko bi zaradi izjemnega dogodka, ki bi zajel vsa območja distribucijskega sistema in bi pri distribucijskih podjetjih pomembno vplival na njihov nadzor kakovosti oskrbe na takšen način, da upravičeno dalj časa ne bi bila v stanju zagotavljati ustrezne ravni učinkovitosti procesov nadzora kakovosti oskrbe in posledično zahtevane ravni kakovosti ter celovitosti posredovanih podatkov o kakovosti oskrbe. Predlagano izvzetje iz reguliranja s kakovostjo oskrbe se posledično odraža na sistemski in individualni ravni reguliranja.

Takšna situacija se je v slovenskem energetskega prostoru zgodila v letu 2014, ko je Slovenijo zajela vremenska ujma širših razsežnosti (žled). Podatki o kakovosti oskrbe (neprekinjenosti napajanja) za leto 2014 namreč niso izkazovali zadostne in potrebne

kakovosti ter celovitosti, ki sta sicer nujni za izvedbo reguliranja s kakovostjo oskrbe na način, ki ga predpisuje metodologija.

Predlogi dopolnitev v 55., 58. in 59. členu akta določajo, da se v primeru izvzetja posameznega leta »t« regulativnega obdobja iz 50.a člena tudi izplačila morebitnih nadomestil uporabnikom ne izvedejo. To določilo se uporabi za vse tri opazovane dimenzije kakovosti oskrbe (neprekinjenost napajanja, komercialna kakovost in kakovost napetosti) pri obravnavi minimalnih (zajamčenih) standardov kakovosti oskrbe.

62. člen akta ureja način vpliva na upravičene stroške distribucijskega operaterja v primeru izvzetja posameznega leta »t« regulativnega obdobja iz 50.a člena akta. V primeru izvzetja se tega vpliva na upravičene stroške ne določi (privzame se vrednost nič), kar pomeni, da se distribucijskemu operaterju spodbuda v obliki nagrade ali penala ne prizna.

Predlog dopolnitve 63. člena akta določa način določitve izhodiščne ravni kakovosti oskrbe ob začetku opazovanja posameznega leta regulativnega obdobja v primeru, ko bi posamezno leto »t« regulativnega obdobja iz 50.a člena agencija izvzela iz reguliranja s kakovostjo oskrbe. V tem primeru se kot izhodiščna raven namesto dosežene vrednosti ravni preteklega leta uporabi dosežena vrednost ravni iz predpreteklega leta regulativnega obdobja.

Obrazložitev 59. člena akta

Ker se v praksi pri reševanju sporov, vezanih na zahtevo za izplačilo nadomestila ob kršitvah zajamčenega standarda pri odpravi neskladja odklonov napajalne napetosti, pojavljajo določene dileme ali zapleti zaradi različne obravnave 59. člena akta, ki jo izvajajo distribucijski operater ali distribucijska podjetja, je agencija pripravila spremembo oziroma dopolnitev predmetnega člena, s katerim je želela predvsem boljše in jasnejše urediti ter skrajšati postopek za izplačilo nadomestila. Do nadomestila je namreč uporabnik upravičen le v primeru izkazane kršitve zajamčenega standarda komercialne kakovosti v delu, ki se nanaša na neskladje odklonov napajalne napetosti, kar pomeni prekoračitev roka minimalnega standarda, v katerem bi naj distribucijski operater oziroma distribucijsko podjetje odpravilo to neskladje odklonov napajalne napetosti.

V členu se konkretizira postopek kršitve zajamčenega standarda komercialne kakovosti, ki se nanaša na odklone napajalne napetosti in čas trajanja rešitve postopka glede upravičenosti do izplačila nadomestila. V praksi so se pri reševanju sporov namreč pojavljali dvomi oziroma napačno razumevanje s strani uporabnika, saj je bil prepričan, da je upravičen do izplačila nadomestila po predmetnem členu, čeprav so meritve kakovosti napetosti izkazale zgolj odstopanje kakšnega od drugih merjenih parametrov kakovosti napetosti po SIST EN 50160 (npr. flikerja, višji harmoniki, ipd.).

Distribucijskega operaterja se tako zavezuje, da na podlagi pisne zahteve s strani uporabnika opravi meritve kakovosti napetosti. V praksi so se namreč v posamičnih primerih uporabljale meritve, ki so bile izvedene pred vložitvijo zahteve uporabnika po tem postopku (stare tudi šest ali več mesecev). Distribucijski operater nosi stroške izvedenih meritev, če rezultati le-teh pokažejo neskladje odklonov napajalne napetosti. V nasprotnem primeru, če rezultati meritev ne pokažejo odstopanj odklonov napajalne

napetosti glede na standard SIST EN 50160, distribucijski operater zavrne zahtevo uporabnika do izplačila nadomestila, stroške izvedenih meritev pa nosi uporabnik sam. Namen predlaganih sprememb je preprečiti oziroma omejiti neupravičeno podajanje zahtev uporabnika.

V primeru odstopanja odklonov napajalne napetosti glede na standard SIST EN 50160 distribucijski operater te ugotovitve opredeli v pisni izjavi o skladnosti kakovosti napetosti, hkrati pa se mora v pisni zavezi zavezati, da bo upošteval čas trajanja odprave neskladja odklonov napajalne napetosti, kot je za posamezen poseg na omrežju določen pod zaporedno številko 11 v tabeli iz 2.2. točke 2. poglavja Priloge 2 akta. S to pisno izjavo o skladnosti kakovosti napetosti in pisno zavezo se obvesti uporabnika, ki je upravičen do morebitnega nadomestila šele v primeru, če bo prišlo do prekoračitve maksimalno določenega roka za izvedbo ukrepa pri odpravljanju neskladja odklonov napajalne napetosti (za enostavne ukrepe po poteku treh mesecev; za rekonstrukcijo dela sistema po poteku 12 mesecev ter za izgradnjo novega dela sistema po poteku 24 mesecev), in sicer v naslednjem mesecu po preteku tega roka.

Obrazložitev sprememb v prvem odstavku 71. člena akta

Pristojno ministrstvo v okviru potrjevanja razvojnega načrta ne obravnava posameznih projektov. Razen tega se lahko ti projekti izvajajo na podlagi nepovratnih sredstev v okviru programov Evropske komisije za spodbujanje inovacij ter učinkovitih ukrepov za doseganje krovnih okoljskih ciljev in niso umeščeni v razvojni načrt. Ministrstvo namreč ni pristojno za formalno odobritev pilotnih projektov na podlagi njihovega pomena na nacionalni ravni. Umik pogoja bo tako povečalo učinkovitost procesa posredovanja vlog za izvedbeno spodbudo, saj bo odpravilo del administrativnih bremen in skrajšalo postopke priprave dokumentacije.

Obrazložitev sprememb v 98. in 109. členu akta

Agencija je prejela pobude večjih odjemalcev električne energije po spremembi obračunavanja omrežnine za elektroenergetska omrežja v času konične dnevne tarifne postavke. Po preučitvi obstoječega sistema in ugotovljenega vpliva podanega predloga novega sistema obračunavanja omrežnine, ki sta ga obravnavala tudi oba elektrooperaterja, je agencija ugotovila, da je ustrezno, da se v aktu določene ure konične dnevne tarife prepolovijo in da se prilagodi tudi minimalni prag obračunske moči.

Nov način obračunavanja omrežnine v času konične dnevne tarifne postavke bo odjemalcem električne energije omogočil fleksibilnejši odjem in s tem večjo industrijsko proizvodnjo, hkrati pa ne bo vplival na povečane aktivnosti elektrooperaterja in s tem povezane stroške.

Obrazložitev prehodne določbe akta:

Prehodna določba spremembe akta predvideva, da sistemski operater določi nov razpored ur konične tarife v roku 15 dni od uveljavitve akta. Namen te določbe je omogočiti uveljavitev določil že v preostalih mesecih leta 2016.

Obrazložitev 1.4. točke 1. poglavja Priloge 2

V 1.4. točki 1. poglavja Priloge 2 se s predlagano spremembo pri oznakah » K_{ref} «, » K_{izh} « in » K_{cilj} « natančneje opredeljujejo obrazložitve referenčne, izhodiščne in dolgoročne ciljne vrednosti posameznega parametra neprekinjenosti napajanja z eksplicitno navedbo obdobja opazovanja (začetek in konec opazovanja) ter s pripisom »dolgoročna« ciljna vrednost.

Obrazložitev 1.5. točke 1. poglavja Priloge 2

V 64. členu akta (shema upravičenosti) je v okviru 3.2.7. poglavja (kakovost oskrbe) definiran zapis sheme upravičenosti » $q_K(\Delta K)$ «, ki je izražena s splošnim matematičnim modelom. Splošni matematični model se opisuje s parametri » q_S «, ki predstavljajo stopnje (ne)upravičenosti nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja, parametri » k_S «, ki predstavljajo relativno odstopanje od zahtevane referenčne ravni neprekinjenosti napajanja in parametrom » d «, ki določa odzivnost sheme upravičenosti na spremembe ravni neprekinjenosti napajanja med dvema razredoma. Za izvedbo reguliranja s kakovostjo oskrbe je treba splošni matematični model z zgoraj navedenimi parametri s pomočjo matematične izpeljave preoblikovati v konkretizirano obliko, ki je zapisana v 1.5. točki 1. poglavja Priloge 2 za oba parametra neprekinjenosti napajanja $SAIFI$ ($\Delta K = \Delta SAIFI$) in $SAIDI$ ($\Delta K = \Delta SAIDI$), in to tako za urbano, kot tudi za ruralno območje distribucijskega sistema.

S predlagano spremembo se v aktu odpravlja matematična nepravilnost pri izpeljavi splošnega zapisa sheme upravičenosti » $q_K(\Delta K)$ « iz 64. člena akta v konkretizirano obliko, ki je zapisana v 1.5. točki 1. poglavja Priloge 2. Prav tako se s predlagano spremembo v zapisani tabeli odpravlja matematično neskladje v področju zamejenosti sheme upravičenosti » $q_K(\Delta K)$ «, kjer se vrednosti parametrov neprekinjenosti napajanja nahajajo izpod dolgoročne ciljne vrednosti.